

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»

код ЄДРПОУ 43296244

НАКАЗ

02. 12. 2025

Київ

№ Д80 - аг

Про затвердження інструктивно-методичних рекомендацій про проведення апробації підручників (крім електронних) для осіб з особливими освітніми потребами для 4, 9, 6, 7 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап)

Відповідно до абзацу третього пункту 2 розділу II Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 червня 2024 року № 845, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 липня 2024 року за № 1091/42436, наказу Міністерства освіти і науки України від 27 листопада 2025 року №1560 «Про апробацію підручників (крім електронних) для осіб з особливими освітніми потребами для 4, 9, 6, 7 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 році (II етап)»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити інструктивно-методичні рекомендації про проведення апробації підручників (крім електронних) для осіб з особливими освітніми потребами для 4, 9, 6, 7 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап), що додаються.

2. Забезпечити організаційно-методичний супровід проведення апробації підручників (крім електронних) для осіб з особливими освітніми потребами для 4, 9, 6, 7 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап) (Ганна МЕЩИШЕНА).

3. Забезпечити відділу правового та документального забезпечення реєстрацію комплектів апробаційних матеріалів (Євген КОВАЛЕНКО).

4. Відділу матеріально-технічного забезпечення (Сергій САЦУНКЕВИЧ) оприлюднити наказ на офіційному вебсайті державної установи «Український інститут розвитку освіти».

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника директора Ольгу МІРОШНИКОВУ.

Директор

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long, sweeping stroke that extends downwards and to the left.

Юлія ПОГРЕБНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом державної установи
«Український інститут
розвитку освіти»
від 02.12.2025 № 280 - аг

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ про проведення апробації підручників (крім електронних) для осіб з особливими освітніми потребами для 4, 9, 6, 7 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап)

ВСТУП

Ці інструктивно-методичні рекомендації визначають порядок проведення апробації підручників, розроблених для осіб з особливими освітніми потребами. Основною метою апробації є дослідження змісту та структури підручників з подальшим їх удосконаленням, щоб забезпечити максимально ефективно, доступно та інклюзивне освітнє середовище для здобувачів освіти цієї категорії.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Процедуру проведення апробації підручників, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, врегульовано статтями 64, 65, 75 Закону України «Про освіту» (далі – Закон), Порядком проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти (далі – Порядок), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 13 червня 2024 року № 845, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18 липня 2024 року за № 1091/42436, а також наказом Міністерства освіти і науки України від 27 листопада 2025 року № 1560 «Про апробацію підручників (крім електронних) для осіб з особливими освітніми потребами для 4, 9, 6, 7 класів закладів загальної середньої освіти у 2025/2026 році (II етап)».

Відповідно до абзацу одинадцятого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки організовує здійснення експертизи та апробації навчальної літератури для закладів дошкільної та загальної середньої освіти, а також в інших випадках, визначених цим Законом і спеціальними законами, визначає види навчальної літератури, що підлягають експертизі та апробації¹.

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Згідно з абзацом сьомим частини першої статті 65 Закону, державні органи, до сфери управління яких належать заклади освіти, організовують здійснення експертизи та апробації навчальної літератури для здобуття спеціалізованої освіти².

Відповідно до пункту 4 статті 75 Закону, навчальна література, що видається (або повторно видається) за рахунок коштів державного бюджету для використання в освітньому процесі закладів дошкільної та повної загальної середньої освіти, відбирається за конкурсом на основі вибору закладів освіти, здійсненого педагогічними працівниками відповідних закладів у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, і має пройти апробацію у порядку, встановленому цим органом³.

Пунктом 4 розділу I Порядку визначено: «В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану та протягом одного року після їх припинення чи скасування для підручників для осіб з особливими освітніми потребами, підручників з мов і літератур корінних народів, національних меншин (спільнот) України, а також у випадку, визначеному пунктом 5 Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 41 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2020 року № 957), проводиться лише II етап апробації»⁴.

ВИМОГИ ДО ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В АПРОБАЦІЇ

Апробацію підручників можуть здійснювати педагогічні працівники, які викладають відповідний навчальний предмет, мають фахову освіту та педагогічний стаж не менше трьох років.

Не можуть брати участь в апробації особи, які мають реальний та/або потенційний конфлікт інтересів відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Зокрема, педагогічний працівник не може бути залучений до апробації, якщо він/вона:

- є автором/авторкою (співавтором) підручника, що апробується;
- має близьких осіб серед ініціаторів апробації;
- є ініціатором апробації.

Педагогічний працівник може одночасно апробувати не більше двох підручників, але не більше одного підручника з кожної назви. *Наприклад:*

² ^Там само^

³ ^Там само^

⁴ <https://ips.ligazakon.net/document/RE42436?an=1>

учитель може апробувати підручник «Українська мова та читання» для 2 класу (у 2-х частинах, авт. Іваненко І. І.) в одному класі та «Українська мова. Буквар» для 1 класу (у 2-х частинах, авт. Петренко П. П.) – іншому класі.

Відповідно до пункту 7 розділу I Порядку, участь педагогічного працівника в апробації враховується під час атестації як «участь у процедурах і заходах, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21 грудня 2022 року за № 1649/38985).

ПОРЯДОК ПОДАННЯ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ УЧАСТІ В АПРОБАЦІЇ ПІДРУЧНИКІВ

Для ініціаторів апробації

Ініціатори апробації, які виявили бажання взяти участь у процедурі, до **01 грудня 2025 року** подають заяву, що заповнюється виключно через онлайн-форму за адресою:

<https://script.google.com/macros/s/AKfycbyrNPNRWpWOmp22aDTTdYEye51iIdnUCHiBZdE4vU6Wic8mPRC9vdP58ZXAKfXfuhkRCw/exec>

Після заповнення форми автоматично генерується заява у форматі PDF, яку необхідно роздрукувати, засвідчити оригінальним підписом керівника та відбитком печатки (за наявності), що підтверджує справжність його підпису.

У заяві ініціатор апробації гарантує наявність виключних майнових прав на використання підручника.

Додаткові матеріали, що подаються до УІРО:

- відомості про авторів (ПІБ, місце проживання, електронна адреса, місце роботи, посада, науковий ступінь і вчене звання – за наявності, контактні телефони);
- електронна версія підручника (оригінал-макет або авторський оригінал) з переліку назв, оголошених для апробації;
- аудіосупровід (за наявності);
- документ або його копія, що підтверджує проходження експертизи відповідним підручником.

Пакет документів можна подати одним із способів:

1. Сканкопії оригіналів документів, засвідчені КЕПом директора. (За визначенням підпункту 23 пункту 1 розділу 1 Закону України «Про електронні довірчі послуги», КЕП (кваліфікований електронний підпис) накладається за

допомогою особистого ключа у застосунках ДІА, Приват 24 (або веб-портал Дія, веб-версія Приват 24)). У разі потреби, можна використати інструкцію [Підписання ЕЦП](#). Якщо директор має КЕП, то сканкопії оригіналів документів (заява, відомості про авторів та документ/документи, що підтверджують володіння виключним майновим правом на використання підручника/ів, документ, який підтверджує згоду правовласника на апробацію підручника, документ або його копію, що підтверджує проходження експертизи відповідним підручником), подаються одним пакетом на електронну адресу УІРО info@uied.org.ua

2. Якщо директор не має змоги засвідчити пакет документів КЕП, то оригінали подаються особисто або надсилаються на поштову адресу УІРО: вул. Митрополита Василя Липківського, 36, Київ, Україна, 03035 або на адресу відділення Нової пошти № 55 м. Києва, отримувач Сацункевич С. В., тел.: 0672318214.

Електронна версія підручника подається шляхом надання працюючого лінку, який забезпечує доступ до відповідних навчальних матеріалів. Аудіосупровід (у разі його наявності) до підручника повинен мати такі технічні характеристики: формат – mp3, бітрейт не менше ніж 192 kbps, частота не менше ніж 32 kHz, кількість каналів – стерео (stereo) або об'єднане стерео (joint stereo).

Матеріали, які надійшли з порушенням вимог, зазначених у пунктах 1-5 розділу III наказу МОН України [«Про затвердження Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти»](#), повертаються ініціатору апробації протягом 5 робочих днів із дати їх надходження із зазначенням причин такого повернення. Повторне подання ініціаторами апробації заяв, підручників та інших документів здійснюється до **05 грудня 2025 року**.

Подані на апробацію підручники для осіб з особливими освітніми потребами, розміщуються на сайті УІРО. З ними можуть ознайомитися учасники освітнього процесу, батьки, громадські організації та інші зацікавлені особи за покликанням: <https://uied.org.ua/aprobacziya>

Для закладів освіти та педагогічних працівників, які проводимуть апробацію

Апробація навчальної літератури проводиться за її електронними версіями, розміщеними на сайті УІРО за [покликанням](#).

Спеціальні заклади загальної середньої освіти та заклади загальної середньої освіти з інклюзивними та/або спеціальними класами, які мають намір

взяти участь в апробації підручників для осіб з особливими освітніми потребами для 4, 6, 7 та 9 класів, **до 12 грудня 2025 року** подають:

1. Заяву від закладу освіти, яка заповнюється керівником виключно через онлайн-форму, розміщену за покликанням:

<https://script.google.com/a/macros/uied.org.ua/s/AKfycbw4IRlKSWmsVRoPVCoinLuuPKqqBxKOn1BNp5DQFzc1dgqPrsUzvm0ARzQkddjvQKmg/exec>

Після заповнення форми заява автоматично генерується у форматі PDF та надсилається на електронну адресу закладу, вказану у заяві. Заяву необхідно роздрукувати, засвідчити оригінальним підписом керівника та відбитком печатки, що підтверджує справжність підпису.

2. Заяву педагогічного працівника, який бере участь в апробації ([додаток 1](#)), засвідчену особистим підписом.

3. Згоду педагогічного працівника, який бере участь в апробації, на обробку персональних даних, засвідчену особистим підписом ([додаток 2](#)).

Пакет документів необхідно надіслати до УІРО одним із наступних способів:

1. Сканкопії оригіналів документів, засвідчені КЕПом директора.

За визначенням підпункту 23 пункту 1 розділу I Закону України «Про електронні довірчі послуги», КЕП (кваліфікований електронний підпис) накладається за допомогою особистого ключа у застосунках Дія, Приват24 або через веб-портал Дія / веб-версію Приват24. У разі потреби можна скористатися інструкцією з [підписання ЕЦП](#).

Якщо директор має КЕП, сканкопії всіх документів (згенерована заява від закладу освіти та додатки: заяви педагогічних працівників, згоди педагогічних працівників на обробку персональних даних) подаються одним пакетом на електронну адресу УІРО: info@uied.org.ua.

2. Оригінали документів, якщо директор не має КЕП.

Згенеровану онлайн-заяву від закладу освіти та підписані оригінали документів (заяви педагогічних працівників і згоди на обробку персональних даних) надсилають поштою на адресу: УІРО, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, Київ, 03035, Україна або відділення Нової пошти № 55, м. Київ, отримувач: Сацункевич С. В., тел.: 0672318214.

Документи пересилаються **за рахунок закладу освіти**, при надсиланні Укрпоштою – **рекомендованим листом**.

ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ АПРОБАЦІЇ ПІДРУЧНИКІВ (II ЕТАП)

Процес апробації підручників для осіб з особливими освітніми потребами передбачає проведення ***II етапу, який розпочинається 17 грудня 2025 року та триватиме до 09 січня 2026 року.***

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АПРОБАЦІЇ ПІДРУЧНИКІВ

До **16 грудня 2025 року** на сайті УІРО буде оприлюднено наказ із переліком закладів загальної середньої освіти та підручників, що братимуть участь в апробації.

З **17 грудня 2025 року до 09 січня 2026 року** проводиться II етап апробації, який передбачає опитування педагогічних працівників. Під час апробації педагогічні працівники досліджують якість підручників відповідно до принципів об'єктивності та неупередженості.

Педагогічні працівники ознайомлюються з підручниками, які вони обрали за [покликанням](#), та надають зворотний зв'язок, формуючи такі документи:

1. Форма опитування, що заповнюється за покликанням <https://forms.gle/71yK8nMCJGj58tiA9>. Форма буде доступна для заповнення **після 18 грудня 2025 року** і заповнюється виключно в електронному вигляді.

2. Висновок щодо якості підручника ([додаток 3](#)) – містить оцінку відповідності підручника запитам учасників освітнього процесу, засвідчується особистим підписом педагогічного працівника.

3. Загальний висновок від закладу освіти про проходження апробації підручників ([додаток 4](#)).

До **07 січня 2026 року** заклад надсилає на електронну адресу info@uied.org.ua скан-копії оригіналів:

- висновків педагогічних працівників щодо якості підручника ([додаток 3](#));
- загальний висновок про проходження апробації ([додаток 4](#)).

До **09 січня 2026 року** керівник закладу надсилає **оригінали зазначених документів** з оригінальними підписами директора та педагогів, засвідчені відтиском печатки закладу, на поштову адресу Державної установи «Український інститут розвитку освіти» (вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035) або відділення Нової пошти № 55 (м. Київ, отримувач: Сацункевич С.В., тел.: 0672318214).

Документи пересилаються **за рахунок закладу освіти**, при надсиланні Укрпоштою – **рекомендованим листом**.

Директору _____

(назва закладу загальної середньої освіти)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ директора)

вчителя

(прізвище, ім'я, по батькові вчителя)

(тел. +38*****,
ел. пошта: *****@****.***)

ЗАЯВА

Прошу призначити мене педагогом, який забезпечуватиме апробацію таких навчальних матеріалів:

(прізвище та ініціали автора/авторів, повна назва підручника, назва видавництва)

Підписуючи цю заяву, я підтверджую, що ознайомлений/на із Порядком проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти. У своїй діяльності під час апробації зобов'язуюсь дотримуватись таких принципів: незалежності, професійності, об'єктивності, неупередженості. Використовуючи навчальну літературу, зобов'язуюся дотримуватись авторських і суміжних прав.

Повідомляю, що на момент підписання цієї заяви у мене відсутній потенційний або реальний конфлікт інтересів, який впливав би на реалізацію порядку апробації навчальної літератури. Я не є автором (співавтором) підручників, поданих на апробацію, ініціатором апробації та/або їх близькою особою.

У випадку, якщо я дізнаюсь, що у мене виник потенційний або реальний конфлікт інтересів, зобов'язуюсь негайно про це повідомити безпосереднього керівника та державну установу «Український інститут розвитку освіти».

Дата

(Підпис)

Директору державної установи
«Український інститут
розвитку освіти»
Юлії ПОГРЕБНЯК

*(прізвище, ім'я, по батькові педагогічного
працівника, посада)*

ЗГОДА
на збір та обробку персональних даних

Я, прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника, місце проживання зареєстровано за адресою: (адреса реєстрації місця проживання), шляхом підписання цього тексту, відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» (далі – Закон), надаю згоду державній установі «Український інститут розвитку освіти» на обробку, використання й поширення моїх персональних даних з метою забезпечення моєї участі в апробації навчальної літератури. Зобов'язуюся у разі зміни моїх персональних даних подати у найкоротший строк уточнену достовірну інформацію та оригінали відповідних документів для оновлення моїх персональних даних.

(Дата)

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

ВИСНОВОК
щодо якості підручника, його відповідності запитам
учасників освітнього процесу

(назва підручника відповідно до Переліку навчальної літератури, яка проходить апробацію, автори)

(посада педагогічного працівника, повна назва закладу освіти відповідно до установчих документів)

(прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника)

1. Пропозиції і коментарі до підручника, які потрібно **обов'язково виправити** (із зазначенням конкретних позицій — номери параграфів, сторінок, завдань тощо):

2. Побажання щодо покращення підручника:

3. Успішні педагогічні знахідки підручника (декілька прикладів):

4. Інші побажання від педагогічних працівників (тут можуть бути і узагальнені результати опитування батьків):

Дата

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника)

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

назва закладу освіти відповідно до установчих документів (у родовому відмінку)

про проходження апробації підручників для осіб з особливими
освітніми потребами в 2025/2026 навчальному році (II етап)

Рішення Педагогічної ради № _____ від _____

1. Заслухали висновок/висновки щодо якості підручника/підручників, його/їхньої відповідності запитам учасників освітнього процесу

№	Назва підручника (вказати назву підручника відповідно до Переліку навчальної літератури, яка проходить апробацію)	Прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника, який провів апробацію	Підпис педагогічного працівника	Рішення педагогічної ради (пропонувати до використання в освітньому процесі/ не пропонувати до використання в освітньому процесі/ пропонувати до використання в освітньому процесі за умови доопрацювання)
1				
2				
...				

2. Затвердити висновок/висновки педагогічних працівників щодо якості підручника/підручників, їхньої відповідності запитам учасників освітнього процесу, які додаються.

Посада

Підпис

Прізвище, ім'я, по батькові

Дата

Печатка